

1. İnsanların yaşayabilmesi için gerekli olan tüm maddeler yeryüzünde bulunmaktadır. Yeryüzünde bulunan önemli kaynaklardan biri de madenlerdir. Yer kabuğunun çeşitli derinliklerinden çıkarılan ve ekonomik değeri olan minerallere denir. Madenlerden bazıları volkanik kökenlidir; demir, krom, bakır gibi. Küçük, boksit, fosfat ve tuz gibi bazı madenler ise tortulanmayla oluşmuştur. Başka maddelerle karışık hâlde bulunan, işlenmemiş madenlere denir. Maden cevheri, çıkarıldıktan sonra taş ve topraktan arındırılır, yüksek sıcaklıkta ergitilerek saf metal elde edilir. Madenlerin içindeki metal oranına denir.

Bu parçada verilen boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) MTA, metalik, altın
B) maden, tuvenan, tenör
C) tenör, galeri, saf
D) tenör, tuvenan, cevher
E) maden, cevher, MTA

2. Aşağıdaki tabloda bazı madenlerin dünya rezervi, Türkiye'deki rezervi ve Türkiye'nin dünyadaki payı verilmiştir.

Maden	Dünya rezervi (milyon ton)	Türkiye rezervi (milyon ton)	Türkiye'nin dünyadaki payı (%)
Bakır	940.000.000	2.279.210	0,2
Bor	1.176.000.000	851.000.000	72,4
Feldspat	1.250.000.000	372.790.701	29,82
Linyit	482.542.000.000	8.374.372	1,7
Taş kömürü	509.470.000.000	1.126.548.000	0,2

Bu tabloya göre, aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dünyada en çok paya sahip olduğumuz maden, bordur.
B) Dünyada en çok rezervi olan maden taşkömürüdür.
C) Dünyada ve Türkiye'de en az çıkarılan maden taşkömürüdür.
D) Bunlar içinde metalik olan maden bakırdır.
E) Tablodaki ilk dört madenin dünyadaki toplam rezervi taşkömürü kadar olmamaktadır.

3. Türkiye dünyanın maden çeşitliliği en fazla olan ülkelerinden biridir.

Buna göre, ülkemizdeki maden çeşitliliğinin fazla olmasında;

- I. volkanizma,
II. başkalaşım,
III. yükselti,
IV. iklim

faktörlerinden hangilerinin etkisi yoktur?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

4. Aşağıda bazı kurumlarımız verilmiştir.

- I. Ormanlık Genel Müdürlüğü
- II. Türkiye Taşkömürü İşletmeleri
- III. Etibank
- IV. Türk Standartları Enstitüsü

Bunlardan hangileri Türkiye'de madencilik gelişmesine yönelik çalışmalar yapan kuruluşlar arasındadır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Bir madenin açılması ve işletilmesi için gerekli olan pek çok şart bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisinin maden ocaklarının açılıp işletilebilmesi için en önemli koşul olduğu söylenebilir?

- A) Büyükşehirlere yakın olması
- B) Ulaşım ve iklim şartlarının iyi olması
- C) Rezervinin fazla olması
- D) Çevresinde nüfusun fazla olmaması
- E) Yurt dışına kolay satılabiliyor olması

6. Ülkemizin karmaşık jeolojik ve tektonik yapısı çok çeşitli maden yataklarının bulunmasına olanak sağlamıştır. Günümüzde dünyada yaklaşık 90 çeşit madenin üretimi yapılmaktayken ülkemizde 60 civarında maden türünde üretim yapılmaktadır. MTA verilerine göre, dünyada 132 ülke arasında, toplam maden üretim değeri itibarıyla 28'inci sırada yer alan ülkemiz, maden çeşitliliği açısından ise 10'uncu sırada bulunmaktadır. Fakat maden çeşidimizin iyi durumda olmasına rağmen maden üreticisi ülkeler arasındaki pazar payımız düşüktür.

Maden ticaretinde uluslararası piyasalardaki pazar payımızın düşük olması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Maden çeşidimizin fazla ama rezervlerinin az olmasıyla
- B) Minerallerin tüm ülkeye yayılmış olmasıyla
- C) Maden ihracatının yeteri kadar olmamasıyla
- D) Maden çıkarım giderlerinin yüksek olmasıyla
- E) Ülkemizde maden ticaretinin gelişmemiş olmasıyla

7. Türkiye'deki en önemli yatakları Isparta'nın Keçiborlu ilçesinde bulunan;

- tarım ilacı,
- barut ve havai fişek,
- kibrit,
- araba lastiği,
- deri hastalıklarının tedavisinde kullanılan merhem ve şampuan

yapımında kullanılan yer altı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demir B) Cıva C) Lüle taşı

D) Kükürt

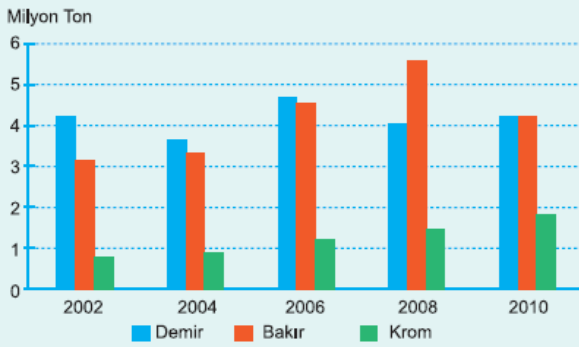
E) Bor

8. Madencilik, tarım ile birlikte toplumların hammadde ihtiyaçlarını sağlayan iki temel üretim alanından birisi durumundadır. Madencilik sektörü, hem ekonomiye doğrudan yaptığı katkı hem de imalat sektörüne sağladığı girdiler nedeniyle iki yönlü öneme sahiptir.

Buna göre, ülkemizdeki madencilikle ilgili aşağıdakilerden hangisi ileri söylenemez?

- A) İhracatta madenlerin payı yeteri kadar değildir.
- B) Türkiye maden çeşitliliği bakımından zengin değildir.
- C) Bor minerallerinde Türkiye dünyada en önemli paya sahiptir.
- D) Maden yataklarımızın tamamı henüz işletilememektedir.
- E) Madencilikten elde edilen gelir gelişmiş ülkelere oranla düşüktür.

9. Aşağıdaki grafik belli yıllarda Türkiye'deki bazı madenlerin üretimini göstermektedir.

Grafikle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) Tüm yıllarda en az üretilen maden krom olmuştur.
- B) Krom üretimi sürekli artmıştır.
- C) 2002 - 2008 yılları arasında bakır üretimi sürekli artmıştır.
- D) Demir ve bakır 2010'da eşit miktarda üretilmiştir.
- E) Bakır ve demir üretiminin en fazla olduğu yıl 2008'dir.

10. Aşağıdaki Türkiye haritasında ülkemizdeki bir madenin çıkarıldığı ve işlendiği yerler verilmiştir.

Buna göre, haritada aşağıdaki madenlerden hangisi gösterilmiştir?

- A) Boksit
- B) Bakır
- C) Bor
- D) Kalay
- E) Demir

11. Türkiye bazı madenleri ihraç ederken bazılarını da yurt dışından almak zorunda kalır.

Buna göre, ülkemiz ihracatında;

- I. krom,
- II. fosfat,
- III. bor,
- IV. demir

madenlerinin hangilerinin önemli bir payı yoktur?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

www.supersoru.com

Cevaplar :

1)B, 2)C, 3)E, 4)C, 5)C, 6)A, 7)D, 8)B, 9)E, 10)A, 11)D,